

Verejnoprávne aspekty v právnom vzťahu medzi prijímateľom a poskytovateľom NFP, vymáhanie NFP

HKP Legal, s.r.o.

JUDr. Milan Žoldoš, advokát

Zmluva o NFP

- Zmluva podľa § 269 ods. 2 ObZ (§ 15 zákona č. 528/2008 Z. z .)
- Súkromnoprávny vzťah
- Základné princípy súkromného práva – najmä rovné postavenie zmluvných strán
- Jediný právne záväzný akt medzi poskytovateľom a prijímateľom

Verejnoprávne prvky právneho vzťahu pred uzatvorením zmluvy o NFP

- Schvaľovací proces žiadosti o NFP (projektu)
- Vylúčená aplikácia Správneho poriadku
- Vylúčený súdny prieskum rozhodnutí podľa prvej časti zákona (§ 14 ods. 18 zákona č. 528/2008 Z. z.)
- § 4 písm. c) zákona č. 502/2001 Z. z.

Cieľom finančnej kontroly je zabezpečiť dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami,

Verejnoprávne prvky právneho vzťahu počas platnosti Zmluvy o NFP

- § 2 písm. a) zákona č. 523/2004 Z. z.

verejnými prostriedkami finančné prostriedky, s ktorými hospodária právnické osoby verejnej správy; verejnými prostriedkami sú aj prostriedky Európskej únie a odvody Európskej únii,

- § 8 ods. 3 zákona č. 523/2004 Z. z.

Na použitie účelovo určených prostriedkov Európskej únie zaradených do príjmov štátneho rozpočtu sa v štátnom rozpočte rozpočtujú príslušné výdavky. Súčasťou výdavkov príslušnej kapitoly sú aj prostriedky štátneho rozpočtu určené na financovanie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie.

- § 20 ods. 2 zákona č. 523/2004 Z. z. (do 30.10.2014)

Z výdavkov podľa § 8 ods. 3 sa prijímateľovi poskytujú prostriedky prostredníctvom príslušného orgánu štátnej správy na základe podmienok určených v zmluve uzatvorenej s prijímateľom.

- § 24 ods. 7 zákona č. 528/2008 Z. z. (od 1.11.2014)

*Riadiaci orgán poskytuje prostredníctvom platobnej jednotky prijímateľovi z **výdavkov štátneho rozpočtu** podľa osobitného predpisu⁶⁰⁾ prostriedky z fondov Európskej únie, okrem prostriedkov operačných programov spadajúcich do cieľa Európska územná spolupráca,⁶¹⁾ pričom tieto prostriedky sa **zaradujú do príjmov štátneho rozpočtu podľa osobitného predpisu.**⁶²⁾*

Kontrola

- § 24b zákona č. 528/2008 Z. z. (kontrola projektu)
  - § 24c zákona č. 528/2008 Z. z. (administratívna kontrola)
  - § 24f zákona č. 525/2008 Z. z. (kontrola na mieste)
  - Absencia rozhodnutia
  - Nepreskúmateľnosť súdom
  - Absencia akéhokoľvek opravného prostriedku
  - Iba proces na vyvodenie súkromnoprávneho dôsledku
  - Skúmanie splnenia súkromnoprávnych dojednaní verejnoprávnym procesom zmluvnou stranou

Finančné vzťahy pri vrátení príspevku

- § 24 ods. 1 zákona č. 528/2008 Z. z. - *Ak má prijímateľ povinnosť vrátiť príspevok alebo jeho časť, vysporiadanie finančných vzťahov sa vykoná podľa § 27 až § 28a a za podmienok a spôsobom uvedeným v zmluve alebo v rozhodnutí ....*
- § 26 ods. 1 zákona č. 528/2008 Z. z. - *Ochrana finančných záujmov zahŕňa prevenciu, odhaľovanie, zisťovanie a riešenie nezrovnalostí,⁶⁴⁾ prijímanie nápravných opatrení vo forme finančných opráv a vysporiadania finančných vzťahov a iných nápravných opatrení.⁶⁵⁾*
- Nezrovnalosť (čl. 2 ods. 7 nariadenia ES č. 1083/2006): „nezrovnalosť“: akékoľvek porušenie ustanovení **práva Spoločenstva**, ktoré vyplýva z konania alebo opomenutia hospodárskeho subjektu, dôsledkom čoho je alebo by bolo poškodenie všeobecného rozpočtu Európskej únie zaťažením všeobecného rozpočtu neoprávnenou výdavkovou položkou.

– § 26 ods. 10 písm. d) zákona č. 528/2008 Z. z.

*Správa o zistenej nezrovnalosti obsahuje najmä
označenie ustanovení všeobecne záväzných právnych
predpisov, ktoré boli porušené*

Finančná oprava

- § 27 zákona č. 528/2008 Z. z.
  - (1) *Finančnú opravu⁶⁶) môže vykonať riadiaci orgán, certifikačný orgán alebo orgán auditu pred ukončením operačného programu.*
  - (2) *Finančná oprava sa vykoná na ťarchu subjektu, ktorý nezrovnalosť spôsobil.*
  - (3) *Vysporiadanie finančných vzťahov po vykonaní finančnej opravy voči prijímateľovi sa vykoná podľa § 27a, 28 a 28a.*
- Čl. 98 ods. 2 nariadenia ES č. 1083/2006
  - *Členský štát vykoná požadované finančné opravy v súvislosti s individuálnymi alebo systémovými **nezrovnalosťami** zistenými v operáciách alebo operačných programoch*
- Nevyhnutnosť konštatovania nezrovnalosti

Finančná oprava – verejné obstarávanie

- §27a zákona č. 528/2008 Z. z.
  - Zistenie porušenia predpisov VO
  - Výzva na vrátenie (50 dní)
  - Podnet kontrola ÚVO
    - Pokuta
    - Porušenie, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok VO, uvedené **v protokole**
    - Výzva na vrátenie
  - Správne konanie, 1,5 násobok sumy uvedenej vo výzve
  - **Ak VO už bolo predmetom kontroly na ÚVO alebo porušenie VO nemá vplyv na výsledok VO**
    - Vracia sa suma uvedená vo výzve
  - **V správnom konaní rozhoduje zmluvná strana**

Finančná oprava – verejné obstarávanie

- Protokol/zápisnica z kontroly VO – nepreskúmateľný správny súdom
- Rozhodnutie podľa § 27a ods. 5), 6) – nepreskúmateľné správny súdom (§ 14 ods. 18 zákona č. 528/2008 Z. z.)

Porušenie finančnej disciplíny

- § 31 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z.
- Porušením finančnej disciplíny je
  - a) poskytnutie alebo použitie verejných prostriedkov v rozpore s určeným účelom,
  - b) poskytnutie alebo použitie verejných prostriedkov nad rámec oprávnenia, ktorým dôjde k vyššiemu čerpaniu verejných prostriedkov,
  - c) neodvedenie prostriedkov subjektu verejnej správy v ustanovenej alebo určenej lehote a rozsahu,
  - d) neodvedenie výnosu z verejných prostriedkov do rozpočtu subjektu verejnej správy podľa tohto alebo osobitného zákona, [42aa](#))
  - e) prekročenie lehoty ustanovenej alebo určenej na použitie verejných prostriedkov,

Porušenie finančnej disciplíny

- f) prekročenie rozsahu splnomocnenia na prevzatie záväzkov podľa [§ 19 ods. 5](#),
- g) umožnenie bezdôvodného obohatenia získaním finančného prospechu z verejných prostriedkov,
- h) konanie v rozpore s [§ 15 až 18](#),
- i) použitie verejných prostriedkov na financovanie, založenie alebo zriadenie právnickej osoby v rozpore s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi,
- j) nehospodárne, neefektívne a neúčinné vynakladanie verejných prostriedkov,²¹⁾
- k) nedodržanie ustanoveného alebo určeného spôsobu nakladania s verejnými prostriedkami,
- l) úhrada preddavku z verejných prostriedkov v rozpore s týmto zákonom alebo v rozpore s podmienkami určenými pri poskytnutí verejných prostriedkov,

Porušenie finančnej disciplíny

- m) porušenie pravidiel a podmienok pri poskytovaní prostriedkov z rozpočtu verejnej správy subjektom verejnej správy,
- n) porušenie pravidiel a podmienok, za ktorých boli verejné prostriedky poskytnuté.

Správne konanie vs. civilná žaloba

- § 9 zákona č. 523/2004 Z. z..
  - *Odvod, penále a pokutu za porušenie finančnej disciplíny pri nakladaní s verejnými prostriedkami ukladá a vymáha ten kontrolný orgán, auditujúci orgán alebo orgán dozoru štátu,⁴⁴⁾ ktorý je oprávnený vykonávať kontrolu, vládny audit alebo dozor verejných prostriedkov v rozsahu svojej pôsobnosti ustanovenej osobitným predpisom.⁴⁵⁾ Odvod, penále a pokutu za porušenie finančnej disciplíny štátnou rozpočtovou organizáciou a štátnou príspevkovou organizáciou alebo za porušenie finančnej disciplíny inou právnickou osobou alebo fyzickou osobou pri nakladaní s prostriedkami štátneho rozpočtu a s prostriedkami Európskej únie ukladá príslušná správa finančnej kontroly,⁴⁶⁾ ktorá ich aj vymáha. .... V prípade potreby odvod, penále a pokutu môže uložiť a vymáhať ministerstvo financií.*

Civilná žaloba vs. správne konanie

- § 31 ods. 10 zákona č. 523/2004 Z. z.
  - *Ak porušenie finančnej disciplíny zistí orgán oprávnený na výkon kontroly alebo vládneho auditu podľa osobitného predpisu a protiprávny stav nie je odstránený podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona,⁴⁷⁾ je povinný oznámiť porušenie finančnej disciplíny kontrolnému orgánu, auditujúcemu orgánu alebo orgánu dozoru štátu⁴⁴⁾ podľa odseku 9.*
  - *Paralelné uplatnenie/časovo postupné uplatnenie nárokov*
  - *Možnosť voľby*

Žaloby prijímateľ - RO

- Splnomocnenie o delegovaní právomocí
- Zastúpenie RO/SO
- Centrálny register zmlúv
- Aktívna legitimácia
- Zákon č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu
- Odlišnosť subjektov štát/štátny orgán
- Protiplnenie
- Audity
- Jednostranné zmeny zmluvy/retroaktivita
- VO – predchádzajúce schválenie zo strany RO
- Vznik nároku

?

- **§ 45 ods. 8 zákona č. 292/2014 Z. z.**
- *Ak sa príspevok alebo jeho časť nevymôže v exekučnom konaní alebo ak poskytovateľ podľa odseku 7 nepodá návrh na vykonanie exekúcie, poskytovateľ postupuje podľa osobitných predpisov. (523/2004, 160/2015)*